

Dosarul nr. 2ra-424/22
(2-18014452-01-2ra-06042022)

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud. D. Bosii)
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud. R. Petrov, N. Bodarenco, S. Pilipenco)

ÎNCHEIERE

27 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de reprezentantul recurentului
Gheorghe Baragan, Maxim Todorov,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Cazacu
împotriva lui Gheorghe Baragan, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere
Limitată „Răzmost”, notarul public Oxana Chiciuc, notarul public Vadim Martîniuc,
Piotr Stoinov, Stepan Baragan cu privire la anularea certificatelor de moștenitor
testamentar, anularea contractului de vânzare-cumpărare și încasarea cheltuielilor de
judecată,

împotriva deciziei din 16 decembrie 2021 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost
respinsă cererea de apel declarată de reprezentantul apelantului Gheorghe Baragan,
Maxim Todorov, a fost menținută hotărârea primei instanțe din 08 septembrie 2021 a
Judecătoriei Cahul, sediul Central,

c o n s t a ț ă:

La data de 18 mai 2018, Maria Cazacu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Gheorghe Baragan, intervenient accesoriu S.R.L. „Răzmost”, notarul
public Oxana Chiciuc, notarul public Vadim Martîniuc, Piotr Stoinov, Stepan
Baragan cu privire la anularea certificatelor de moștenitor testamentar, anularea
contractului de vânzare-cumpărare și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că, la 24 iunie 1971, soții Piotr și
Elena Baragan au încheiat căsătoria, eveniment înregistrat de Primăria comunei
Moscovei, r-nul Cahul în registrul actelor de stare civilă, cu nr. 12. În timpul
căsătoriei, soții Baragan au dobândit în proprietate comună în devălmășie mai multe
bunuri imobile, precum: casa de locuit, terenul aferent casei de locuit, teren cu
destinația pentru grădină și mai multe loturi de teren agricol.

A menționat reclamanta că, în timpul vieții lor, Piotr Baragan a lăsat testament
pe numele feciorului Gheorghe Baragan, iar Elena Baragan, pe numele fiicei Maria
Cazacu.

La data de 14 decembrie 2004 a decedat Piotr Baragan. În casa de locuit a rămas
să locuiască soția supraviețuitoare, care a administrat toată averea succesorală a
soțului. Nici un moștenitor nu a mers la notar să depună declarație de acceptare a

moștenirii după decesul lui Piotr Baragan. Ulterior, la data de 21 noiembrie 2012 a decedat Elena Baragan.

A indicat reclamanta că, la 19 aprilie 2013, moștenitoarea Maria Cazacu a depus la notarul public Vadim Martîniuc, declarația de acceptare a succesiunii lăsată de mama sa.

De asemenea, reclamanta a declarat notarului că, decedata Elena Baragan a fost căsătorită cu Piotr Baragan și că bunurile succesoriale au fost dobândite în timpul căsniciei cu soțul ei.

A mai indicat reclamanta că, notarul Vadim Martîniuc a citat moștenitorul Gheorghe Baragan și i-a propus să participe în calitate de succesori la stabilirea cotei-părți din averea comună a soților Baragan, însă pârâtul sub orice pretext s-a eschivat de la semnarea actelor, invocând lipsa de mijloace financiare. La un moment dat, pârâtului i s-a propus ca toate cheltuielile notariale să le suporte reclamanta doar să se prezinte la notar în vederea finalizării procedurii succesoriale, însă și de această dată a refuzat să se prezinte la notar.

A menționat reclamanta că, la 17 mai 2018 s-a prezentat la notarul Vadim Martîniuc și a aflat că în anul 2017, moștenitorul Gheorghe Baragan a inițiat o cauză privind constatarea faptului acceptării succesiunii după decesul tatălui Piotr Baragan, survenit la 13 decembrie 2004 și faptul că pârâtul a deschis un alt dosar succesoral la notarul Oxana Chiciuc.

A considerat reclamanta că, toate acțiunile enunțate mai sus au fost efectuate cu scopul de a tăinui existența soțului supraviețuitor în perioada acceptării succesiunii. Pârâtul a evitat să comunice notarului Oxana Chiciuc, faptul că anterior a fost citat la alt notar în vederea stabilirii cotei-părți a tatălui decedat din averea comună dobândită în timpul căsătoriei cu Elena Baragan. Tot în acea zi a angajat un avocat în vederea soluționării problemelor ce au apărut la realizarea dreptului la succesiune.

A mai menționat reclamanta că, la 17 mai 2018 prin interpelarea avocatului către notarul Oxana Chiciuc, s-a constatat că pârâtul deja a ridicat certificatele de moștenitor asupra averii succesoriale, deținute anterior cu drept de proprietate în devălmășie de ambii soți Piotr și Elena Baragan.

A explicat reclamanta că, pârâtul a tăinuit de la instanța de judecată și notar faptul că în perioada așa numitei acceptări a succesiunii în casa de locuit a continuat să locuiască timp de 8 ani soția supraviețuitoare și că mai există și alți moștenitori ai averii părinților.

A mai adăugat reclamanta că, în situația în care nu a fost stabilită cota-parte a mamei din averea comună dobândită în timpul căsătoriei cu soțul decedat Piotr Baragan, nu își poate realiza dreptul la moștenire. Mai mult, aceștia i s-au creat impedimente de a moșteni averea deținută de mama ei la momentul decesului, inclusiv cota-parte din proprietatea comună.

Prin încheierea din 13 februarie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central a fost atras în proces S.R.L. „Razmost”, cu sediul în r-nul Cahul, s. Moscovei în calitate de intervenient accesoriu de partea pârâtului.

Prin hotărârea din 08 septembrie 2021 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, acțiunea a fost admisă parțial.

S-a declarat nul certificatul de moștenitor testamentar nr. 7238, nr. 7239 din 07 mai 2018 și certificatul de moștenitor testamentar nr. 16027 din 20 septembrie 2017,

eliberat pe numele lui Gheorghe Baragan de către notarul public Oxana Chiciuc asupra masei succesoriale după decesul lui Piotr Baragan.

S-a declarat nulitatea contractului de vânzare-cumpărare nr. 11172 din 23 noiembrie 2017, încheiat între Gheorghe Baragan și S.R.L. „Răzmost”, asupra terenurilor cu destinație agricolă, cu nr. cadastrale: XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX.

S-a încasat de la Gheorghe Baragan în beneficiul Mariei Cazacu cheltuielile de judecată legate de asistența juridică în mărime de 3900 lei, cheltuielile legate de serviciile cadastrale în mărime de 336 lei și 80 de bani și cheltuielile legate de achitarea taxei de stat în mărime de 100 lei.

În rest, acțiunea a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 29 octombrie 2021, avocatul Maxim Todorov, în interesele apelantului Gheorghe Baragan, a depus cerere de apel, solicitând casarea integrală a hotărârii cu emiterea unei noi decizii privind respingerea integrală a acțiunii.

Prin decizia din 16 decembrie 2021 a Curții de Apel Cahul, a fost respinsă cererea de apel declarată de reprezentantul apelantului Gheorghe Baragan, Maxim Todorov, a fost menținută hotărârea primei instanțe din 08 septembrie 2021 a Judecătoria Cahul, sediul Central.

În motivarea deciziei emise, instanța de apel a conchis că, soluția dată de prima instanță, este una legală și corectă, constituind rezultatul examinării în ansamblu a tuturor probelor anexate prezentei cauze.

Din materialele cauzei rezultă că, la 18 mai 2018, Maria Cazacu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Gheorghe Baragan, intervenient accesoriu S.R.L. „Răzmost”, notarul public Oxana Chiciuc, notarul public Vadim Martîniuc, Piotr Stoinov, Stepan Baragan cu privire la anularea certificatelor de moștenitor testamentar, anularea contractului de vânzare-cumpărare și încasarea cheltuielilor de judecată.

La caz, Colegiul a reiterat poziția primei instanțe, precum că, notarul public Oxana Chiciuc nu a fost în drept la data de 07 mai 2018 să elibereze certificatele de moștenitor testamentar nr. 7238, 7239 și certificatul de moștenitor testamentar nr.16027 din 20 septembrie 2017 pe numele lui Gheorghe Baragan, deoarece certificatele de moștenitor testamentar au fost eliberate fără respectarea dispozițiilor legale.

Mai mult, ca urmare a studierii materialelor dosarului, instanța de apel a conchis că, Maria Cazacu a fost unica moștenitoare care a acceptat moștenirea testamentară după decesul mamei Elena Baragan prin depunerea cererii în termenul de 6 luni la notarul public Vadim Martîniuc, fapt confirmat prin cererea cu nr. 18/437556, însă din motive neimputabile dânzei, adică refuzul pârâtului de a se prezenta benevol la biroul notarial, nu a definitivat procedura de perfectare a moștenirii, iar în final prin eliberarea certificatelor de moștenitor testamentar pe numele lui Gheorghe Baragan, de către notarul public Oxana Chiciuc, a fost privată de moștenire după decesul mamei sale.

În baza celor expuse, instanța de apel a susținut opinia primei instanțe precum că, pretenția reclamantei privind declararea nulității certificatului de moștenitor testamentar nr. 7238, nr. 7239 din 07 mai 2018 și certificatului de moștenitor

testamentar nr. 16027 din 20 septembrie 2017, eliberate pe numele lui Gheorghe Baragan, de către notarul public Oxana Chiciuc asupra masei succesoriale după decesul lui Piotr Baragan, este întemeiată, or, eliberarea acestor certificate de moștenitor testamentar au fost perfectate prin inducerea în eroare asupra masei succesoriale.

Referitor la faptul că, notarul Vadim Martîniuc urma să îl informeze în scris pe Gheorghe Baragan cel puțin de existența testamentului din partea defunctei Elena Baragan pe numele fiicei Maria Cazacu, pentru ca pârâtul Gheorghe Baragan să dispună de minim de informație despre situația litigioasă, Colegiul a reținut că, Gheorghe Baragan a fost citat la notar, însă ultimul nu și-a onorat obligația de a se prezenta, dar a ales o altă modalitate de a perfecta moștenirea testamentară pe cale judiciară și prin inducerea în eroare a notarului public Oxana Chiciuc, la eliberarea certificatelor de moștenitor testamentar.

În atare circumstanțe, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii contestate, Colegiul a conchis că, prima instanță fiind investită cu dreptul de a judeca cauza civilă, întemeiat a ajuns la concluzia admiterii parțiale a acțiunii depuse, ca urmare a determinării cu certitudine a tuturor circumstanțelor litigiului, fiind respectate și aplicate corect normele de drept material și procedural în raport cu speța examinată.

Din considerentele menționate, Colegiul conchide că, instanța de apel corect a ajuns la concluzia de a respinge cererea de apel declarată de reprezentantul apelantului Gheorghe Baragan, Maxim Todorov și de a menține hotărârea primei instanțe din 08 septembrie 2021 a Judecătoriei Cahul, sediul Central.

La 09 martie 2022, reprezentantul recurentului Gheorghe Baragan, Maxim Todorov a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel din 16 decembrie 2021 a Curții de Apel Cahul, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel din 16 decembrie 2021 a Curții de Apel Cahul și a hotărârii primei instanțe din 08 septembrie 2021 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, cu emiterea unei noi decizii cu privire la respingerea integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată ierarhic inferioare la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept procedural și material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Cahul a pronunțat decizia contestată la 16 decembrie 2021 și a expediat-o participanților la proces la 22 februarie 2022 (f.d. 193, Vol. II), astfel, recursul declarat la data de 09 martie 2022, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 06 aprilie 2022, instanța de recurs a comunicat participanților la proces recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 202, V. II).

Prin referința depusă la 13 mai 2022, reprezentantul intimatei Maria Cazacu, avocatul Ludmila Stoianov a solicitat de a considera recursul declarat de către reprezentantul recurentului Gheorghe Baragan, Maxim Todorov, ca fiind inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului declarat de reprezentantul recurentului Gheorghe Baragan, Maxim Todorov, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de reprezentantul recurentului Gheorghe Baragan, Maxim Todorov, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură

civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de reprezentantul recurentului Gheorghe Baragan, Maxim Todorov, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de reprezentantul recurentului Gheorghe Baragan, Maxim Todorov, împotriva deciziei din 16 decembrie 2021 a Curții de Apel Cahul.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat